

**A Kúria
Jogegységi Panasz Tanácsának**

v é g z é s e

Az ügy száma: Jpe.II.60.010/2023/7. szám

A felperes: a felperes neve
(a felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. Ravasz László ügyvéd
(a felperes képviselőjének címe)

Az alperes: az alperes neve
(az alperes címe.)

Az alperes képviselője: Vitári Ügyvédi Iroda
(az alperes képviselőjének címe)

ügyintéző: Dr. Balogh István ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A jogegységi panaszt benyújtó fél: a felperes

A jogegységi panasszal támadott határozat száma: Gfv.VI.30.340/2022/2. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria a jogegységi panasz eljárást megszünteti.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogegységi panasz alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes mint adós az alperessel mint hitelezővel 2006. július 7-én „Kölcsönszerződés magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással” megnevezésű deviza alapú kölcsönszerződést kötött. Az alperes 95.685 svájci frank (CHF) összegű kölcsönt bocsátott a felperes rendelkezésére. A felperes mint zálogkötelezett és az alperes mint zálogjogosult a kölcsönszerződés biztosítására ingatlant terhelő jelzálogszerződést is kötött, és a felperes közjegyző előtt egyoldalú kötelezettségvállalási nyilatkozatot tett a kölcsönszerződés tartalmának megfelelően.

[2] Az alperes a kölcsönszerződést 2010. augusztus 3-án felmondta, amely felmondás nyomán a közjegyző által kiállított végrehajtási záradék alapján megindult a felperessel szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozás végrehajtása.

[3] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg: a kölcsönszerződés az árfolyamkockázat adós általi viselésére vonatkozó tájékoztatás (ún. kockázatfeltárányilatkozat) elégtelensége és az árfolyamkockázat adós általi viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége miatt érvénytelen; az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérte a szerződés érvényessé nyilvánítását 180 forintos árfolyammal számolva. Elismerte, hogy az alperes felé 14.038.301 forint tartozása áll fenn; annak megfizetésére 100 havi részletfizetés engedélyezését kérte. Kérte továbbá annak megállapítását egyrészről, hogy az alperessel kötött szerződés nem minősül közokiratnak, másrészről, hogy a kölcsönszerződés felmondása is érvénytelen volt.

[4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése és 386. § (4) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva – helybenhagyta. Határozatának indokolásában rámutatott, hogy a Kúria számos ítéletében – így a Gfv.30.364/2021/4., Gfv.30.371/2020/7., Gfv.30.220/2020/6. és a Pfv.20.121/2021/3. számú határozataiban – vizsgálta az alperesnek a per tárgyává tett szerződéssel azonos tartalmú árfolyamkockázati tájékoztatását és – az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) joggyakorlata, a Kúria 6/2013. és 2/2014. PJE határozata, valamint a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozata alapján kialakított szempontrendszer figyelembevételével – megállapította, hogy az világos és érthető. Kiemelte, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató figyelemfelhívást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat, és e mechanizmus működését is érzékeltette. Mindezeket figyelembe véve az árfolyamkockázat viselését szabályozó általános szerződési feltétel tisztességtelenségét és emiatt a perbeli szerződés egészének érvénytelenségét nem látta megállapíthatónak. Ebből következően a felperes további kereseti kérelmeit nem vizsgálta.

[6] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet és egyúttal a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése alapján. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209. § (1) bekezdését és 209/A. § (2) bekezdését.

A Kúria jogegységi panasszal támadott határozata

[7] A Kúria a jogegységi panasszal támadott Gfv.VI.30.340/2022/2. számú végzésével (a továbbiakban: jogegységi panasszal támadott végzés) a felülvizsgálatot a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta arra hivatkozással, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján sem a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában, sem a Pp. 409. § (3) bekezdésében foglalt követelmények nem teljesültek. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben megjelölt jogegységi határozatok részletes elemzése mellett figyelemmel volt a Jogegységi Panasz Tanács 2021. november 22-én meghozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozatban foglaltakra is. Annak [34] bekezdését szó szerint idézte.

[8] Mindezek alapján úgy foglalt állást, hogy az adott ügyben eljáró bíróságok – ítéleteik indokolásából kitűnően – helyesen értelmezték, és figyelembe is vették érdemi álláspontjuk kialakítása során a vizsgált jogegységi határozatokat, az azokban foglaltaktól nem tértek el.

Kiemelte, hogy a Kúria a hivatkozott jogegységi határozat hatályú határozata meghozatalát követően – a többi között a Gfv.30.226/2021/9. számú és a Pfv.21.054/2021/5. számú határozataiban – már értékelte az alperes által alkalmazott, a perbelivel azonos tartalmú szerződéses feltétel és kockázatfeltáró nyilatkozat alapján a fogyasztónak adott árfolyamkockázati tájékoztatót. Megállapította, hogy az megfelel a jogegységi határozat hatályú határozatban megfogalmazott elveknek. Kitért arra is, hogy a bizonyítékoknak a bírói gyakorlatban kialakított szempontrendszer szerinti, tényállásfüggő egyedi értékelése az adott ügyben eljáró bíróság feladata.

[9] A felülvizsgálat engedélyezésének eljárásjogi feltételeit vizsgálva a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjával összefüggésben azt állapította meg, hogy egyrészről a felperes ebben a körben nem hivatkozott olyan megváltozott körülményre, amelyre figyelemmel a korábbi bírói gyakorlat nem lenne fenntartható; másrészről nem jelölt meg a bírói gyakorlat egységének hiányát alátámasztó ellentétes tartalmú jogerős, illetve kúriai határozatokat sem, de nem hivatkozott arra sem, hogy a Kúria az adott jogkérdésben még nem foglalt állást. Ez utóbbival összefüggésben rámutatott, hogy „[é]ppen ellenkezőleg, a Pp. 409. § (3) bekezdése alá tartozó esetkörnek megfeleltethetően” a jogerős ítéletnek a Kúria közzétett határozatától, nevezetesen a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozatától való eltérésére hivatkozott.

[10] Az előzőekben kifejtettek értelmében a Kúria nem látta a felülvizsgálatot engedélyezhetőnek sem a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítására hivatkozással, sem a közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt.

A jogegységi panasz és az ellenérdekű fél nyilatkozata

[11] A Kúria felülvizsgálatot megtagadó Gfv.VI.30.340/2022/2. számú határozata ellen a felperes a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 42/B. (helyesen: 41/B.) § (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozással terjesztett elő jogegységi panaszt. Kérte, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa állapítsa meg: a jogegységi panasszal támadott végzés jogkérdésben eltért a Kúria Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozatának 11. és 16. pontjában foglaltaktól. Erre figyelemmel kérte a jogegységi panasszal támadott végzés hatályon kívül helyezését és a Kúria új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Álláspontja szerint az első-, a másodfokú bíróság és a Kúria nem a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozat előzőekben kiemelt pontjaiban írtaknak megfelelően vizsgálta, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességesnek tekinthető-e. Ebből következően szerinte a Kúria a régi Ptk. 209. § (1) bekezdését és a 209/A. § (2) bekezdését sértő módon állapította meg azt, hogy a kölcsönszerződés nem semmis, ezért az ítélete jogszabálysértő.

[12] A felperes által előterjesztett jogegységi panasz az érdemi részeit illetően szó szerint megegyezik a Jpe.I.60.007/2023. számú ügyben előterjesztett jogegységi panasszal, indokolásában több helyen – így a 3. oldal második bekezdésében – a jogegységi panasszal támadott végzés helyett felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletre való hivatkozás szerepel. A felperes utalt arra (25. oldal utolsó előtti bekezdés), hogy a „fenti kérdéskörben (...) Jpe.60.025/2022. szám alatt” jogegységi panasz eljárás van folyamatban.

[13] A felperes arra az esetre, ha a Jogegységi Panasz Tanács nem tartja elfogadhatónak az érvelését, a 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdésének és 5. cikkének értelmezésére az EUB előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését kérte.

[14] Az alperes kérte a jogegységi panasz elutasítását. Álláspontja szerint a felperes által megjelölt jogkérdésben nincs eltérés a Kúria joggyakorlatában és a felperes által megjelölt és a támadott határozat között nem áll fenn az ún. ügyszabotosság sem.

[15] Rámutatott, hogy a Kúria a jogegységi panasszal támadott végzésben megjelölt határozatokon kívül a 2022. május 31-én hozott Gfv.30.353/2021/6. számú, a 2022. június 7-én hozott Gfv.30.465/2021/8. számú ítéletében, valamint a 2022. július 27-én kelt Gfv.30.127/2022/4. számú ítéletében az adott ügyben hozott jogerős ítéletben írtakhoz hasonló megállapításra jutott az általa alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmi megfelelőségéről.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának döntése és annak jogi indokai

[16] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa elöljáróban utal arra, hogy a felperes által a jogegységi panasz alapjául megjelölt Bszi. 41/B. § (2) bekezdésének törvényi tényállási elemei közül az adott esetben az utolsó fordulat („az eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került sor”) hiányzik, miután az ügyben az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta, majd a Kúria a felülvizsgálat engedélyezését megtagadta.

[17] Mindazonáltal a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a jogegységi panaszt befogadta és azt – tartalma alapján – úgy vizsgálta, mint ami a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésén alapszik {vö.: Jpe.II.60.004/2023/7. [27]-[28]}, tekintve, hogy a felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében is hivatkozott a jogegységi panaszban megjelölt Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozatra mint közzétett kúriai határozatra.

[18] A felperes az adott esetben egy, a Magyar Közlönyben való közzétételénél fogva a Bszi. 41/D. § (5) bekezdése alapján a bíróságokra kötelező jogegységi határozat hatályú határozat és a felülvizsgálat engedélyezését megtagadó végzés összevetését kérte. A Kúria az így összevetni kért határozatok alapját képező ügyekben különböző pénzüzetek által alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozatok érvényességéről döntött. Mindez azonban az ún. ügyazonosságot nem zárja ki, mivel a jogegységi panasz eljárásra alapot adó jogkérdés – nevezetesen a kockázatfeltáró nyilatkozat értékelésére szolgáló, a Kúria immáron következetes ítélkezési gyakorlatán alapuló szempontrendszer – azonos. Ehhez képest a Kúria a jogegységi panasszal támadott végzésében egyértelművé tette, hogy a felülvizsgálat engedélyezéséről a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozatban foglaltak szem előtt tartásával határozott és ennek tükrében jutott arra a következtetésre, hogy hiányoznak a felülvizsgálati eljárás engedélyezésének feltételei {Indokolás: [26]-[31] bekezdések}.

[19] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa hangsúlyozza: a felülvizsgálat engedélyezése tárgyában hozott, jogegységi panasszal támadott végzés – jellegéből adódóan – nem tartalmaz érdemi rendelkezést a kereset megalapozottságáról. A felülvizsgálat engedélyezése iránti végzésnek értelemszerűen nem tárgya a bizonyítékok – „egyedi, tényállásfüggő” – értékelése. A jogegységi panasz eljárás pedig – amint azt a Kúria több döntésében {legutóbb: Jpe.I.60.013/2023/3. szám [10], Jpe.II.60.016/2023/4. [5]} kifejtette – nem a panaszosnak a per tárgyává tett jog- és érdeksérelmének kiküszöbölésére szolgál; az a jogrendszer belső koherenciájának megteremtését szolgáló önálló jogorvoslati eszköz. Ez a sajátos, a jogegységet szolgáló rendkívüli, sui generis jogorvoslati eljárás nem adhat alapot a Kúria által következetesen érvényesített – ebben a vonatkozásban a felperes által sem vitatott – szempontrendszer alapján megtagadott felülvizsgálati eljárás kiváltására.

[20] A jogegységi panasz tartalma alapján az állapítható meg, hogy a felperes valójában a jogegységi panasszal támadott végzés helyességét vitatja, amely érvelés nem alkalmas a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú közzétett kúriai határozattól való eltérés megállapítására. Annál is inkább, mert ez utóbbi határozatnak a felperes által elsőként hivatkozott [11] bekezdése csupán egy általános utalást tartalmaz az EUB gyakorlatára, míg a [16] bekezdés voltaképpen az EUB általa hosszan elemzett C-776/2019. - C-782/2019. számú egyesített ügyekben hozott ítéletek rendelkező részének egy pontját idézi.

[21] Mindezeket előre bocsátva a Kúria hangsúlyozza, hogy a felperes maga adta elő, hogy az általa felvetett jogkérdések tárgyában Jpe.I.60.025/2022. szám alatt jogegységi panasz eljárás van folyamatban. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa ebben az eljárásban a felperes panaszát a 2023. április 24-én meghozott 13. sorszámú határozatával elbírálta. Ezzel a felperes által felvetett – a jogegységi panasszal támadott végzésben felmerült – jogértelmezési kérdésekben állást foglalt. Tény az is, hogy a Kúria az alperes által alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozatot a jogegységi panasszal támadott végzésében megjelölteken túlmenően az alperes által hivatkozott újabb határozataiban is megfelelőnek találta.

[22] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.025/2022/13. számú határozatában kitért arra is, hogy a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozata meghozatalakor figyelemmel volt az EUB – a felperes által megjelölt – C-776/2019. - C-782/2019. számon egyesített ügyekben hozott ítéleteinek tartalmára is. Meg kell jegyezni továbbá, hogy a felperes a Jpe.I.60.025/2022. szám alatt folyamatban volt ügyben – az EUB említett ítéleteire hivatkozással – a jelenlegi panaszában írtakkal azonos tartalommal érvelt a megdönthetetlen vélelem felállításáról, a stabil és fix árfolyam, az előzetes és egyidejű tájékoztatás, a jelentős és aránytalan árfolyamkockázat kérdésében. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a felperes eme érvelésének megalapozatlanságára is kitért a határozata [34]-[40] bekezdéseiben. Mindezeket szem előtt tartva jutott arra a következtetésre, hogy a jogegységi panasz nem alapos.

[23] Tekintve, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a felperes által felvetett jogkérdéseket az általa is megjelölt másik eljárásának eredményeként már elbírálta, a jogegységi panasz oka fogyottá vált. A Jogegységi Panasz Tanács ezért az eljárást a Bszi. 41/C. § (10) bekezdés e) pontja alapján hivatalból megszüntette.

[24] A jogegységi panasz eljárásnak a fenti indokolással történt megszüntetésére tekintettel az EUB előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése szükségtelenné vált. Annál is inkább, mert a 93/13/EGK irányelvnek a felperes által megjelölt rendelkezéseit az EUB számos határozatában értelmezte, annak egyértelmű tartalmáról a Kúria is számot adott a felperes által ún. referencia határozatként hivatkozott Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozat hatályú határozatában.

Záró rész

[25] A Jogegységi Panasz Tanács nem bírálta el érdemben a jogegységi panaszt, ezért az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés a) pontja értelmében illetékmentes. A felperes személyes költségmentességére tekintettel ebben az eljárásban illetéket nem rótt le, így arról a Kúriának nem kellett rendelkeznie.

[26] A végzés ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.

Budapest, 2023. október 16.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Orosz Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Gimesi Ágnes Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró